

מסורת הש"ס

(א) פסח"י לו: לת. מ"ש פ"ג
 מ"י צ"מ נ: זכום מטו.
 (ב) צ"מ ש"מ ס' מ' ע"מ
 חוקי צ"מ ג: ד"מ לא
 פלוגי: (א) ג' לעיל ע"ה.
 (ד) מ"ק ג, (א) ג' צ"ל חס
 ה"א וכל אשר בה לה'.
 (ה) מוסף פ"ד.
 (ו) מוספתא פ"ד, (ח) פנ"י
 (ט) ג' לעיל ק"ב.
 (י) [לא לחשב] (ס) צ"ל יהיה
 הש"ס ה"א על ור'.
 (ל) חולין ה, (מ) פניני ב',
 (נ) צ"ל
 (ס) נפשיות חולין לא מלאה
 ארמז צ"מ נ: ד"ה ו'ה
 ואין צמ"י צמ"י על כן
 וצ"ל א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר
 שכן לג. ד"ה לא ישתמח
 (ק) פנ"י: כל האלוקים
 (ר) [נמנות ש"ש] (ש) צ"ל
 חסר ד"ה דבנח.

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

ולפירקיה. לכוליה. ומשני כר"י דלמך לא אליס למתפס פדיונו בההיא
 (ס) מנה גופא בנס' מעשר שני (פ"ג מ"י) והיינו נמי מעשר שני דקאמר
 יגנו בצבורה: **אלא לעולם.** צמעשר שני דעיר הנדחת טהור ואסקויה
 לגוה ודקאמר לישתרי בצרכיה דהא קלטוהו מחיות אחר שנכנס
 לחומת ירושלים: **דאמר רבא.** (ס) צמחית חולין פ' בהמה המקשה
 (דף סא:): **מחיות לאכול דאורייתא.** מן התורה מזהו לאכול לפניס
 מן החומה: **אבל מחיות לקטע.** שיהיו מחיות קולטות בין לענין
 פדייה בין לכל ענין מדרבנן הוא ובי גזור רבנן דמיהני קליטת מחיות
 למעשר שני אינו יכול לפדותו [א] ולענין עיר הנדחת נמי שלא יהא
 בצריפה היכא דליתנהו מחיות: **דכסיז ואדרסא.** את שמש מן
 המקום ההוא וגו' וסמך ליה לא תעשון כן לה' אלהיכם וצמזוה
 הואיל וכתיב זה אזכרות אי אפשר לשרפה משום קרא ללא תעשון
 כן ואכן צענין שללה וליכא דהאיש) שלל שמים הוא: **כלל עשה ופרט**
כלל עשה. כגון והיתה תל עולם (דברים יג) כלל דלפניו גנות ופרדסים לא
 תעשה אלא תהיה תל עולם שהוא עשה לא תבנה עוד [שם] צנין צמיס
 והוא לא תעשה אין דנין אותו בכלל ופרט לומר אין בכלל אלא מה
 שבפרט ללא תעשה פירוש הוא כלומר והיתה תל עולם לצנין קאמר
 אבל לגנות ופרדסים שרי אלא תרי מיילי קאמר קרא ללא אמרינן
 פירושי קמפרש אלא מיילי מיילי קאמר והיתה תל עולם לגנות ופרדסים
 לא תבנה עוד כל צניין שבועלס ואפילו לגנות ופרדסים לא תבנה
 עוד ודרשנין ליה לדבר שהיה בכלל ויכא מן הכלל ללמד לא ללמד על
 עצמו יכא אלא ללמד על הכלל כולו יכא ולומר צנין בכלל היה ולמה
 יכא להקיש לך מה צנין מיוחד שהוא ישוב צני אדם אף כל צני כגון
 גנות ופרדסים (לשגא אחרינא) ור' יוסי הגלילי סבר אין דנין כר'
 אצין ודריש הכי והיתה תל עולם מכל מיילי שלא יעשה זה שום דבר
 ולא תבנה עוד דמשמע צנין צמיס אשמועינן לאו צצנין צמיס וגנות
 ופרדסים איסור עשה הוא לריכא. כך שמעתי: **ר"ע סבר דנין**
דלא כר' אצין: דכ"ע אית להו דר' אצין. ואפילו ר"ע והא דקאמר
 דעיר הנדחת נעשית גנות ופרדסים לאו משום דבעלמא לית ליה
 דר' אצין דודאי מלמא קא מפרשי והיתה תל עולם צמאי צצנין צמיס
 ללא תבנה עוד לא משמע ליה בכל צניין דקסבר עוד לכמו
 שהיתה משמע כלומר לא תחזור ולא תבנה עוד משמע כגון שהיתה
 מתחלה לא תבנה עוד אבל נעשה גנות ופרדסים: **ומר סבר עוד**
לגמרי משמע. כגון דלמר לעולם ועד ועוד לשון ועד הוא (ס) שלא
 תבנה לעולם לשום דבר לא לצנין צמיס ולא לגנות ופרדסים (א) מי
 תבנה עוד: **מחוצרין מותרין.** דמקצין ושרפת אמרה רחמנא (דברים יג) מי
 שאינו מחוסר אלא קבינה ושריפה יכא זה שמחוסר תלישה וקבינה
 ושריפה: **וכל אשר זה.** אפילו אילנות מחוצרין אשר זה נאסרין:
 ה"ג **וישבע וישוע לאמר ארור האיש וגו'.** וקרא קריש ואולי צבכורו
 ייסקנה ובצעירו יציב דלתיה וכשעמיד דלתיה ימות צנו הקטן: **לא**
יריחו על שם עיר אחרת. שלא יבנה יריחו ויבן שמה על שם עיר
 אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו שאפי' בנה עיר אחרת וקראה
 יריחו אסור לבנותה שאפי' שם יריחו ימחה לעולם וכתיב צימיו בנה
 חיאל בית האלי את יריחו צימיו של אחאז ועל שעבר על האלה קרי
 ליה בית האלי: **אם יריחו.** ולא יריחו עצמו בנה אלא עיר אחרת
 על שם יריחו שקראה לה יריחו ולא אתפרש הא מנלן: **באצירס**
צבור יסרה. באצירס רשע כשמת אצירס הרשע לא היה לו לחיאל
 ללמוד שלא לבנות את יריחו: **אצירס ושגוב מאי עבד.** דקרי להו
 רשעים: **איני יודע שגוב צעירו.** מילתא בצאפני נפשיה הוא ולמדרא.
 ממשמע שנאמר באצירס צבורו איני יודע שגוב צעירו אלא מה
 ת"ל שגוב צעירו שהיה קארה והוכן מאצירס ועד שגוב שהוא צעיר
 מכלס: **אחאז צבצניו.** קארהו של חיאל דהא אחאז: **צי עמאי.**
 וי"א צי טעמא בית האכל שמטעימים אותו בצדדים לנחמו. ובכמה
 דוכתינן כתיב צבצאשית רבה טמאי צלל עיי"ן לשון אכל: **על כל סלס**
וסלס. שורה וערוגה ומקום גבוה הוא: **ולא שניק מיטרא מיון**
ומסגרי. שהיה הלכלוך הולך וגדל מרוב הגשמים הבאין לעולם שאין
 מניחין לייך להסתחמות לעבודת כוכבים מתוך דרכים מלוכלכות
 צנוטי: **מיד ויאמר אליהו חי ה' אם יהיה השנים האלה מער וגו'.**
 האי קרא סמוך לקרא דחיאל צית האלי: **אקלידא דמטרא.** מפתח
 של מער: **כיון דקורא.** הקצ"ה דליכא צערא צעלמא א"ל הקצ"ה
 לאליהו לרפתה לגלגל הדבר שיחזיר לו מפתח של מער דקרא
 מפרש ואזיל: **שלש מפתחות לא נמסרו ציד שלית.** על אלוזרקי של
 הקצ"ה יש מפתחות ומסרם ליד שלוחים הממונים אבל ג' מפתחות
 יש לו צידו שלא מיה שליח עליהם מצרששית אלא צידו הם ולא רצה
 למסוריה שליח עליהם וקאמר הקצ"ה לאליהו אותם ג' מפתחות עבכתי
 צידי מצרששית ולא מניתי שליח עליהם אלא אותן שעשיתי ממונה
 על אחת מהם ותתה תשאל מפתח שני יאמרו שנים ציד תלמיד
 ואחד ציד הרצ: (ט) דערקויה לגייה. שפתם שער שלו ואצדיה למפתחיה
 של פתח השער של מער על ידו: **דכסב כך הרצה אל אחאז**

ק"ג

ולפירקיה (ב) דתנן הלכות בכסף מעשר שנמא יפדה
 כר"י דאמר יקבר אי הכי מאי איריא עיר הנדחת
 אפילו דעלמא נמי אלא לעולם בטהור וכגון דנפול
 מחיצות וכדרכא (ב) דאמר רבא צמחיצה לאכול
 דאורייתא: **לקלוט דרבנן וכי גזור רבנן כי אתנהו**
למחיצה כי ליתנהו למחיצה לא: כתיבי הקדש יגנו:
 מתניתין דלא כר"א (ב) דתניא ר"א אומר כל עיר שיש
 בה אפי' מוזהה אחת אינה נעשית עיר הנדחת שנא'
 ושרפת באש את העיר ואת כל שללה כליל והיכא
 דאיכא מוזהה לא אפשר דכתיב **לא תעשון כן לה'**
אלהיכם: ר"ש אומר אמר הקב"ה וכו': **לימא בדר'**
אבין א"ר אילעא קמיפלגי (ד) דא"ר אבין א"ר אילעא
 כל מקום שאתה מוצא כלל בעשה ופרט בלא תעשה
 אין דנין אותו בכלל ופרט דמר אית ליה דרבי אבין
 ומר לית ליה דרבי אבין לא דכ"ע אית להו דר' אבין
 והכא בהא קמיפלגי מר סבר עוד לגמרי משמע ומר
 סבר עוד לכמה שהיתה: אינה נבנית אבל נעשית
 היא גנות ופרדסים: **ת"ר יהיו בה אילנות תלושין**
אסורין מחוברין מותרין של עיר אחרת בין תלושין
בין מחוברין אסור מאי עיר אחרת אמר רב חסדא
יריחו דכתיב (והיתה העיר חרם לה' **וישבע יהושע**
בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני ה' אשר יקום
ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכורו ייסדנה
ובצעירו יציב דלתיה תניא (א) לא יריחו על שם עיר
 אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו דכתיב **בנה**
חיאל בית האלי את יריחו באבירם בכורו יסדה
ובשגוב צעירו הציב דלתיה תניא (ב) באבירם בכורו
 רשע לא היה לו ללמוד בשגוב צעירו היה לו ללמוד
 אבירם ושגוב מאי עבד (ב) (מאי קאמר) ה"ק באבירם
 בכורו היה לו ללמוד לאותו רשע בשגוב צעירו
 ממשמע שנאמר באבירם בכורו איני יודע ששגוב
 צעירו מה ת"ל שגוב צעירו מלמד שהיה מקבר
 והולך מאבירם עד שגוב אחאב שושביניה הוה
 אתא אוהו ואליהו למשאל בשלמא כי טמאי יתיב
 וקאמר דילמא כי מילט יהושע הכי למ לא יריחו
 על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו
 קא מקיימא דכתיב (ו) סרתם ועבדתם וגו' וכתיב וחרה
 אף ה' בכם ועצר את השמים וגו' וההוא גברא אוקים
 ליה עבודת כוכבים (ז) על כל תלם ותלם ולא שבק
 ליה מיטרא דמיוזל מיוסגד ליה לוותחא דיהושע
 תלמידיה מקיימא מיד (ז) ויאמר אליהו התשבי
 מתושבי גלעד (ח) ה' אלהי ישראל אם (י) יהיה תל
 ומטר וגו' בעיר רחמי והבו ליה אקלידא דמטרא וקם
 ואזל (י) ויהי דבר ה' אליו לאמר לך מזה ופנית לך
 קרמה ונסתרת בנחל כרית (י) העורבים מביאים לו לחם
 ובשר בבקר וגו' (כ) מהיכא אמר רב יהודה אמר רב
 מבי טבחי דאחאב (י) ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי
 לא היה גשם בארץ כיון דחזא דאיכא צערא בעלמא
 כתיב (י) ויהי דבר ה' אליו לאמר קום לך צרפתה
 וכתיב (י) ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה
 בעלת הבית בעא רחמי למויתן ליה אקלידא דתחיית
 המתים אמרי ליה (י) שלש מפתחות לא נמסרו
 לשליח של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים
 יאמרו שתיים ביד תלמיד ואחת ביד הרב אייתי הא
 ושקיל האי דכתיב (י) לך הראה אל אחאב [ואתנה]
 מטר דרש ההוא גלילאה קמיה דרב חסדא משל
 דאליהו למה הדבר דומה לגברא דטרקיה לגליה
 ואבדיה למפתחיה דרש ר' יוסי בצפורי אבא אליהו
 קפדן

עין משפט
נר מצוה

נא א מיי פ"ז מהל
 מעשר שני הלכה א
 ס
 ב מיי פ"ז מהל ה
 סגמ לאוין כסל:
 סא ג מיי סס מהל ט:
 סב ד מיי פ"ד מהל ע"ז
 הלכה יג סגמ עשין
 טו:

תורה אור השלם

1. ואת כל שללה תקבץ
 אל תוך רחבה ושרפת
 באש את העיר ואת כל
 שללה כליל לתי אלקיה
 והיתה תל עולם לא
 תבנה עוד: דברים יג יז
2. לא תעשון כן לך
 אלהיכם: דברים יב ד
3. והיתה העיר חרם
 היא אשר בנה לך רק
 רחב הוזהרה תהיה היא
 וכל אשר אתה בנית בי
 והקפאתה את המלאכים
 אשר שלחתי:
4. וישבע יהושע בעת
 ההיא לאמר ארור
 האיש לפני ה' אשר
 יקום ויבנה את העיר
 הזאת את יריחו בבכורו
 ויצעירו ויצעירו יציב
 דלתיה: יחושע ו כו
5. בקימו בנה חיאל בית
 האלי את יריחה באבירם
 בכורו יסדה ובשגוב
 צעירו הציב דלתיה
 כדבר ה' אשר דבר בני
 יהושע בן נון:
6. מלכים א טו לד
 השמירו לכם פן יפתח
 לבבכם ויחרם ויבדחם
 אתרים
 והשתחרתם להם:
7. ויאמר אליהו התשבי
 מתושבי גלעד אל אחאב
 חי אלהי ישראל אשר
 עמתי לפני אם יקנה
 השמים האלה טל ומטר
 כי אם לפי דברי:
8. מלכים א יז א
 לך מזה ופנית לך
 קרמה ונסתרת בנחל
 כרית אשר על פני
 הירדן: מלכים א יז ג
9. והעורבים מביאים לו
 לחם ובשר בבקר וליחם
 ובשר ערבר ומן הנחל
 ישתה: מלכים א יז ו
10. ויהי מקץ ימים וייבש
 הנחל כי לא היה גשם
 בארץ: מלכים א יז ז
11. קום לך צרפתה
 אשר לצידון ושבתי שם
 הנה צייתי שם אשה
 אלקמה לכלבך: מלכים א יז ט
12. ויהי אחר הדברים
 האלה חלה בן האשה
 בעלת הבית ויהי חליו
 חזק מאוד עד אשר לא
 נותרה בו נשמה: מלכים א יז י
13. ויהי ימים רבים ודבר
 ה' היה אל אליהו בשנה
 השלישית לאמר לך
 דראה אל אחאב ואתנה
 מטר על פני האדמה:
 מלכים א יח א